

ANMELDELSER

HEINRICH SCHULZ: Bestimmungstabellen für Schnepfenvögel (*Charadriidae*). Bestimmungstabellen für... Möwen, Seeschwalben, Raubmöwen, Sturmvögel, Seetaucher und Säger.—Hamburg uden år [ca. 1951]. Pris: DM. 1.35 hver.

2 småbøger på 10×21 cm, et bekvemt format til at stikke i lommen på ekskursioner; den første behandler Vadefugle, den anden Mågefugle, Stormfugle, Lommer og Skalleslugere, der træffes som ynglefugle eller trækfugter i Tyskland. Også danske feltornithologer kan have stor gavn af disse hefter, hvis enkelte blade er skemaer, der kan foldes ud, således at man har forskellige arters kendetegn for øje på en gang. Fugle, som erfaringsmæssigt volder vanskeligheder at skelne, er omhyggeligt anbragt ved siden af hinanden, således Ride og Stormmåge, Krumnæbbet Ryle og Alm. Ryle, Fjord-, Hav, og Dougallsterne o. s. v. For hver gruppe har forf. valgt en række karakterer, der har betydning ved studier i marken, og hist og her støttes teksten af skitser. Det benyttede papir er ikke særlig godt.

LØPP.

ERICH WUSTMANN: *Paradies der Vögel* (68 pp., adskillige pennetegninger og 40 tavler med fotografier af natur, folk og især fugle). — NEUMANN VERLAG, Berlin 1949. Pris: 6.80 D.M.

En hel sommer har ERICH WUSTMANN, der er journalist (hvilket skinner igennem både i sprog og ornitologisk viden), tilbragt på Færøerne, nærmere betegnet Myggenæs, for at optage film og fotografier af fuglene. Langt den overvejende del af bogen har han viet til disse. Det er fornøjeligt at læse om hans oplevelser under filmsoptagelserne i fuglebjergene. Mange episoder gives, men også visse åbenbare misforståelser; således nævnes Raubseeschwalbe flere gange sammen med Raubmöwe. Desuden fortælles, at Alken lægger sit æg frit fremme på hylderne og at der omkring bygden på Myggenæs flyver spurve og skader. Ingen af disse fugle findes på øen. Jeg vil også gøre indsigelse mod at færingerne skulle samle æg af andre fugle end Alk, Lomvie, Lunde, Sule, Stormfugl og måger.

Pennetegningerne er gode, tavlerne er derimod ikke helt så gode som de kunne have været; grunden ligger væsentlig i, at mange af billederne har fået en dårligere reproduktion end de fortjener.

Men alt i alt er det en bog, man kan anbefale til enhver, der agter at rejse til Færøerne, især hvis besøget gælder fugle.

A. NØRREVANG.

E. M. NICHOLSON: *How to Choose & Use Field-Glasses*. (8 pp.). — BRITISH TRUST FOR ORNITHOLOGY, Oxford 1950. Pris: 9 d.

En fortræffelig vejledning i valg og brug af kikkert til ornithologiske studier, udgivet som "Field Guide Number Two" (jf. ref. af no. 1 i D.O. F. T. 44, 1950, p. 182) til anvendelse for engelske ornithologer, men lige

så velkommen her i landet, hvor en sådan vejledning savnes. De forskellige kikkertyper gennemgås, og forf. er mest stemt for $8\times$ forstørrelse til generelt brug, men tilføjer at med den forbedrede teknik vil $9\times$ typen snart være lige så anvendelig. Der gives mange gode råd og anvisninger lige fra købet af kikkerten til sikring mod tyveri af den i overfyldte tog. Man kommer ofte ud for ornithologer, som er tvivlrådige m. h. t. valg af kikkert. Disse henvises til dette særdeles oplysende skrift, der kan fås ved henvendelse til British Trust for Ornithology, Banbury Road 91, Oxford.

F. S.

TRAITÉ DE ZOOLOGIE. Anatomie, Systématique, Biologie. Publié sous la direction de M. PIERRE-P. GRASSÉ. Tome XV, Oiseaux. (1164 pp., 743 tekstfig., 3 farvetavler). — MASSON ET CIE, Paris 1950. Pris: 6000 fr.

For et par år siden påbegyndtes et nyt fransk zoologisk værk efter meget storslåede linjer, en håndbog over dyreverdenen efter de mest moderne principer. Bindene følger hinanden i tæt rækkefølge, skrevet af de bedste specialister, således at værket allerede er blevet et uundværligt hjælpemiddel indenfor adskillige dyregrupper. Nu er også fuglebindet kommet, og dette står fuldtud på højde med de tidligere bind. Et sammenfattende værk om fuglene, efter de mest krævende og kritiske retningslinier, udgaves for en snes år siden af STRESEMANN i serien "Handbuch der Zoologie" (ref. D. O. F. T. **28**, 1934, p. 142). Dette betød for sin tid en omfattende landvinding og ganske ny orientering i forhold til sine forgængere fra sidste århundredes sidste snes år. *Traité de Zoologie* viser, hvorledes ornithologien i den sidste snes år er gået frem med syv mile skridt, og viser, jævnført med STRESEMANN'S værk, atter ganske nye synspunkter. I *Handbuch der Zoologie* var dyrenes levevis det centrale, og fysiologien det nye, i det foreliggende værk er det økologien og dyrepyskologien som er kommet til og som viser, hvor brændpunkterne for nutidens fugleforskning findes. Værket indeholder en umådelig fylde af kendsgerninger, som der naturligvis ikke her kan gøres rede for. Med gallisk verve er kapitlerne klare og overskuelige, lette at orientere sig i, udtømmende og fængslende; litteraturlister følger overalt efter de enkelte afsnit. Dr. MAYAUD omtaler huden med fjerene, samt fældning, m. m., prof. PORTMANN skelettet, prof. OEMICHEN muskulaturen og i tilslutning dertil bevægelsesformer (flugt, o. s. v.). Nervesystem, sanse- og fordøjelsesorganer og deres fysiologi er beskrevet af PORTMANN, ROCHON-DUVIGNEAUD og GRASSÉ, endokrine organer af BENOIT, forplantning (fysiologisk) af BENOIT og (biologisk) af MAYAUD, derefter følger psykologi (MAYAUD), økologi (BOURLIÈRE), systematik (BERLIOZ), foruden talrige mindre kapitler mellem de nævnte. Forholdet mellem kapitlerne er velafvejjet, med undtagelse af, at afsnittet om kønskrakterne og deres hormonale regulering er alt for langt (næsten 100 sider) og går langt mere i detaljer end de tilsvarende andre. Positivt svage afsnit er zoogeografien og trækket, der har væsentlige mangler. Man kunne have ønsket afsnit om populationsanalyser, om fuglenes udbredningshistorie (historisk zoogeografi) samt om geografisk variation og deraf følgende artsdannelse. Men disse forhold er delvis så nye,

at man må vente med en håndbogsbehandling til næste gang et internationalt sammenfattende værk ser lyset. For langt de fleste kapitlers vedkommende foreligger imidlertid her en fremragende fuldt moderne behandling, uundværlig for hver som på videnskabelig basis vil lære noget om fuglene og deres naturhistorie.

F. S.

HIRSCHSPRUNGS DYRELEKSIKON. Pattedyr-Fugle. Ved E. WESENBERG-LUND. (464 spalter, talrige tekstfig.). — HIRSCHSPRUNG, København 1950. Pris: 14.50 kr.

Det er en fortræffelig ide, der her er bragt til udførelse, et kortfattet leksikon over pattedyr og fugle, hvor man kan finde omtale af alle de arter, hvis navne man hører om, men ikke kender. Også de nordiske fugle er medtaget, men leksikonets betydning træder stærkere frem, når det gælder fugle fra fremmede egne, burfugle, arter i zool. haver, m. m. Mange af de nævnte arter har jo ikke danske navne, og forf. har da ofte forsøgt en fordanskning. Denne falder ikke sjældent ganske mundret og vil sikkert indgå i fremtidig fuglelitteratur på dansk, andre er knapt så gode. Forf. har i visse tilfælde blot fordansket udtalen (Majna for Mynah), i visse tilfælde brugt det engelske navn uændret (f. eks. Pewee, der dog vel burde hedde Pevi på dansk). Der er ret mange trykfejl, men også en del mindre, rent ornithologiske fejl, som det dog vilde være småligt at gå i rette med, når det som her gælder en bog, der samler en så omfattende viden. Man har indtrykket af, at den populære danske fuglelitteratur er omhyggeligt gennemgået, men der er alligevel en del uoverensstemmelser. Det er imidlertid småting; bogen betyder at et savn nu er blevet afhjulpet. Det er en god gave til enhver, der ønsker at kende andre fugle end de hjemlige. Findes i D. O. F.s bibliotek.

F. S.

JEAN ANKER: Otto Friderich Müller's Zoologia Danica. (XIV + 108 pp., frontispice, 9 tekstfig.). — Library Research Monographs 1. MUNKSGAARD, Copenhagen 1950. Pris: 12 kr.

Denne nye samling skrifter, der udgives af Universitetsbibliotekets II afdeling, er helliget OTTO FRIDERICH MÜLLERS stort anlagte Zoologia Danica, hvis forudsætninger og tilblivelseshistorie gennemgås. Dette værk er et udtryk for den begejstring for studiet af naturen, som herskede herhjemme i den sidste halvdel af det 18. århundrede. JEAN ANKERS skrift er af stor kulturhistorisk interesse og har også betydning for ornithologiens historie i Danmark, idet forløberen for Zoologia Danica, den såkaldte Prodomus, er et af de vigtigste skrifter til kendskabet om de danske fugle på den tid. I selve hovedværket nåede fuglene aldrig at blive behandlet, bortset fra, at 2 arter blev afbildet på en tavle.

F. S.